

Gyorsjelentés a helyi adókkal kapcsolatban készített vállalkozói véleménykutatásról 2012. június 11.

Háttér

A Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamara megalakulása óta kiemelten kezeli a konstruktív párbeszéd lehetőségének megteremtése a gazdasági környezetet meghatározó döntéshozók és a gazdaság szereplői között. A Kamara érvényben lévő stratégiája szerint egyik kiemelt célja napjainkban a kiszámíthatóbb gazdasági környezet biztosításának elősegítése, a vállalkozások bevonásával és együttműködésével, véleményük megismerésével. Ahhoz, hogy a gazdaság érdekérvényesítését a kamara eredményesen tudja ellátni, nemcsak a társadalmi partnerekkel folytatott párbeszéd létszükséglet, hanem a gazdasági szereplőktől érkező folyamatos visszajelzések feldolgozása is. Különösen fontos, hogy a vállalkozások társadalmi és gazdasági környezetének helyi alakításában nélkülözhetetlen szerepet játszó helyi önkormányzati döntésekkel kapcsolatban hogyan foglalnak állást a vállalkozások, hogyan élik meg azokat a mindennapi munkájuk során.

A helyi önkormányzatok feladatellátását mind a mai napig a forrásszabályozás rendszerében részben az állami hozzájárulások, támogatások, részben az átengedett központi adók, valamint a saját bevételek biztosítják. A helyi adóztatás az önkormányzat kezében jelenleg olyan lehetőség, amely a helyi vagyoni érdekelttséghez, a kommunális fejlesztésekhez, valamint a helyi gazdasági tevékenységhez kapcsolódhat. A szabályozás lehetővé teszi azt, hogy a lakosság és a vállalkozók is adóztathatóak legyenek, s ezzel rendre élnek is a helyi önkormányzatok. A mostani adatfelvételnek az adta a különös aktualitását, hogy Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata a vállalkozásokat érintő építményadó, mint új adófajta 2011-es bevezetése után, 2012 nyarán bevezette a telekadót is.

Az adatfelvétel körülményei

A témával kapcsolatos gyors visszajelzés érdekében interneten kitölthető on-line kérdőíves adatfelvétel zajlott 2012. június 7-10. között, melyre alapvetően székesfehérvári vállalkozások válaszoltak szakértői minta alapján. A minta kialakításakor szempont volt az ágazati, a méretszerinti és a tevékenységi kör, valamint a székhely szerinti besorolás. A rövid adatfelvételi időszak ellenére a 100 címre kiküldött kérdőívet 69 vállalkozás válaszolta meg, jelen gyorsjelentés ezen válaszokat összesíti.

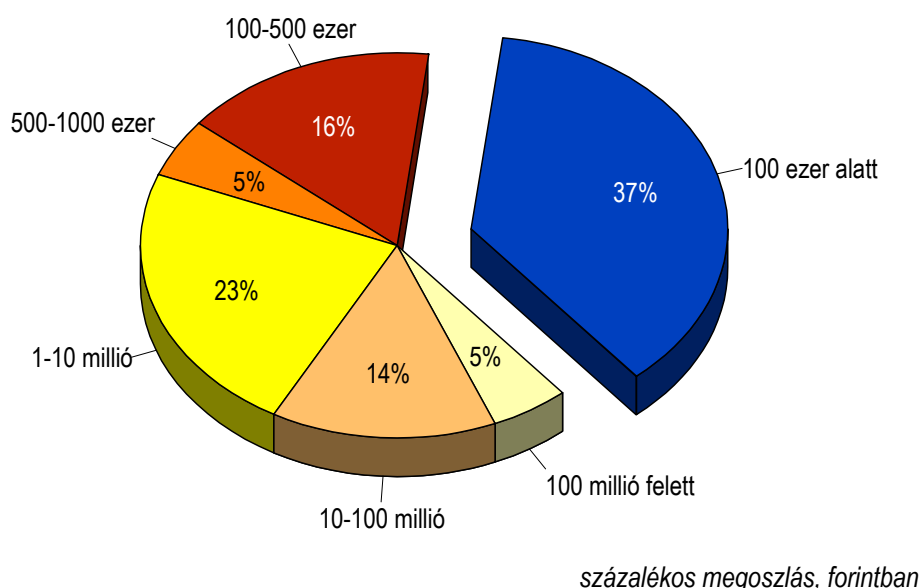
A válaszoló cégek megoszlása

A kérdőívet kitöltő cégek többsége jogi formáját tekintve – igazodva az érintettséghez - helyi kis és közép vállalkozás korlátolt felelősségű társasági formában, az összes válaszoló cég 64 százaléka ide tartozik, ennél nagyobb, nyílt vagy zárt részvénytársaság adta a teljes minta 18 százalékát. A kamarai tagok között sokan vannak, akik egyéni vállalkozásként végzik gazdasági tevékenységüket, ám az ő érintettségük az új helyi adók vonatkozásába várhatóan nagyon alacsony, így a szakértői mintában a valós arányuknál sokkal kisebb mértékben kerültek be, az összes válaszoló cég 14 százalékát tették ki.

A kérdőívet kitöltő vállalkozás 89 százaléka tagja a Fejér Megyei Kereskedelmi és Iparkamarának, s ez azért különösen fontos, mert a Kamara így joggal tekinthet úgy a kutatási eredményekre, mint a tagság véleményére, s ennek megfelelően az ő válaszaik kijelölik a kamara által képviselni hivatott irányt a helyi adók gazdasági életben betöltött szerepével kapcsolatos kérdésekben.

A kutatás során válaszoló cégek relatív többsége, 37 százaléka 2011-ben 100 ezer forint alatt fizetett helyi adókat a gazdasági tevékenysége után az önkormányzat által előírt kötelezettségekre, további 16 százaléuk 100 és 500 ezer forint közötti összeggel, 5 százaléuk pedig 500 ezer és 1 millió forint közötti összeggel járul hozzá a helyi költségvetési bevételekhez. A megkérdezett vállalkozások 42 százaléka legalább egy millió forintnyi adót fizetett helyben 2011-ben, ezen belül a kiemelt adózók (a válaszoló cégek 5 százaléka) 100 millió forintot is meghaladó összeget vallottak be.

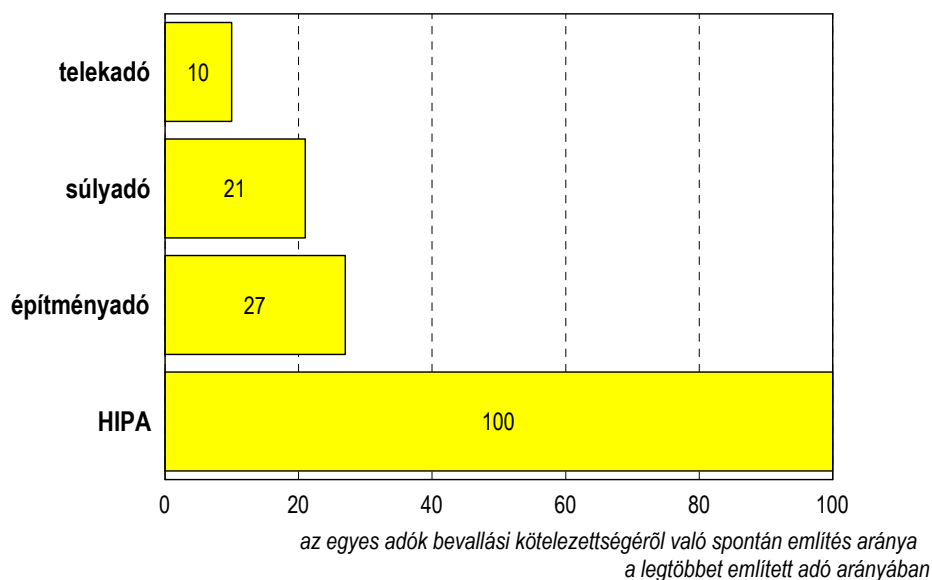
Válaszó cégek által 2011-ben fizetett helyi adó összege

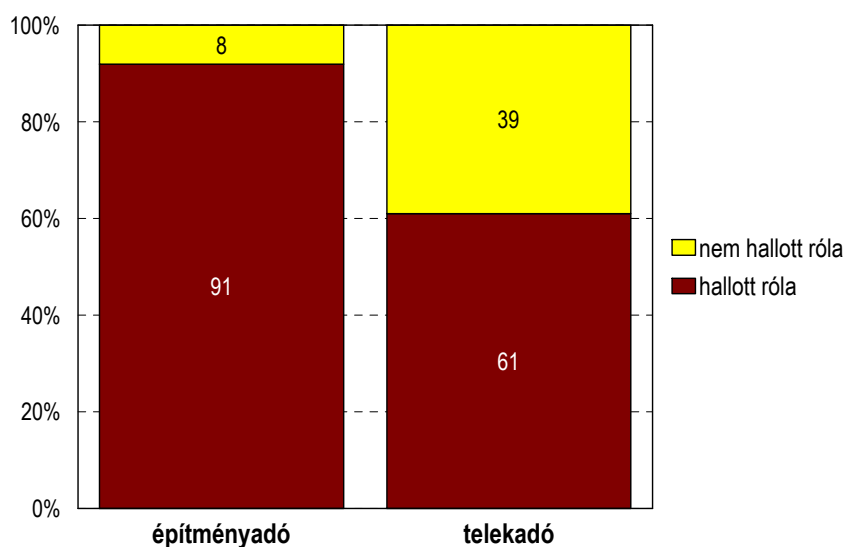
Tájékozottság a fizetett helyi adókkal kapcsolatban

A kérdőívet kitöltő cégeket elsőként arra nyilatkozzanak arról, hogy tudomásuk szerint az általuk vezetett székesfehérvári vállalkozásnak milyen helyi adókkal kapcsolatban kell majd bevallást készítenie a 2012-es évről. Válaszában a megkérdezett vállalkozások mindegyike megemlítette a helyi iparűzési adót, ami nem véletlen, hiszen a legrégebbi helyi adó fajta. Minden ötödik vállalkozás említette a gépjárművei után fizetett súlyadót, minden negyedik vállalkozás szólt a tavalyi évben bevezetett építményadótól, s 10 százalékuk már úgy készül, hogy a telekadóról is bevallást kell készítenie. Az egyes helyi adókkal kapcsolatos spontán tájékozottság piramisa (a legtöbbet említett helyi adó százalékában a többi említés aránya) az alábbiak szerint alakul.

Helyi adókról való tájékozottsági piramis

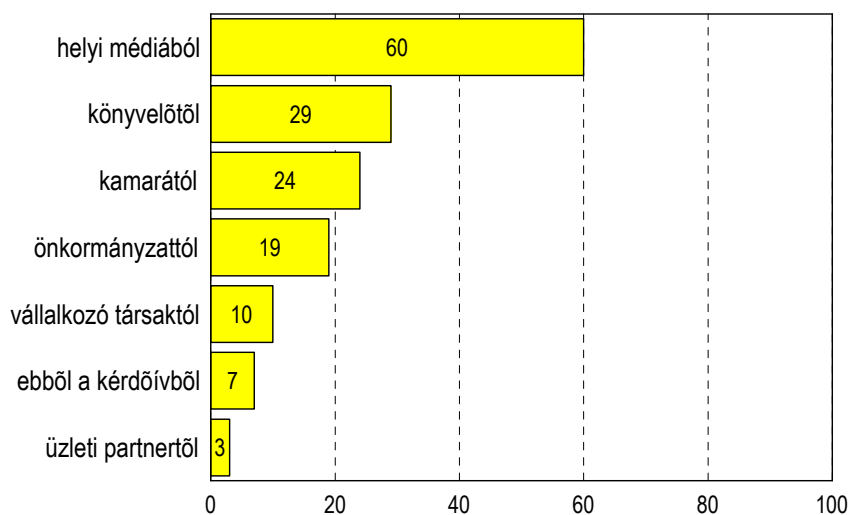

Hallott Ön arról, hogy Székesfehérvár Önkormányzata 2011-ben építményadót vezetett be? És arról, hogy 2012-ben telekadót vezetett be?

Ha nem spontán említést kérünk a vállalkozásoktól, hanem arra kérdezünk rá, hogy ki hallott közülük arról, hogy a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata 2011-ben építményadót vezetett be, a vállalkozások döntő többsége, 91 százaléka igen választ ad, vagyis ez gyakorlatilag egy év alatt ismert adó lett a vállalkozások körében, arról azonban, hogy 2012-ben telekadót is bevezettek már csak 61 százaléka értesült.

Honnan szerzett tudomást ezekről az új adókról?

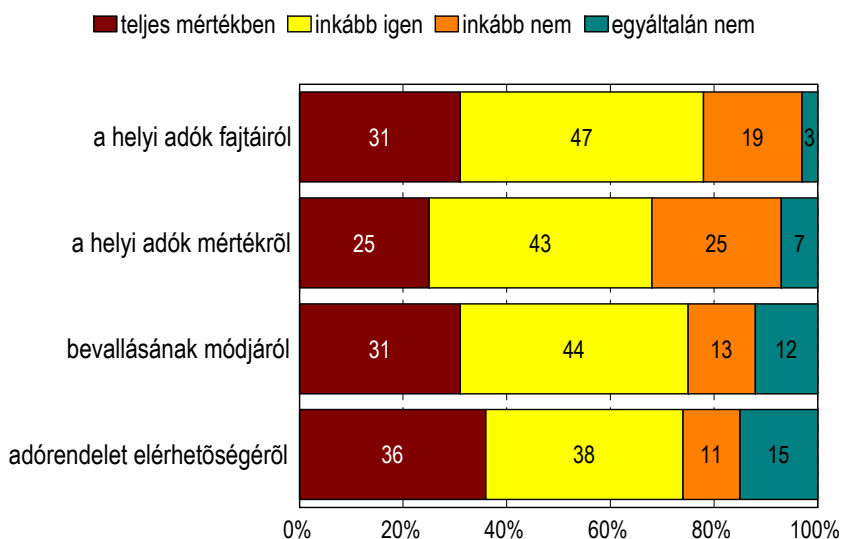

százalékos említési arány, több információ forrást is meg lehetett jelölni

A kutatás során kíváncsiak voltunk arra is, hogy mennyire tartja magukat tájékozottnak a helyi adókkal kapcsolatban a vállalkozások vezetői részletesebben is. A helyi adó fajták vonatkozásában a

megkérdezett vállalkozások vezetőinek 31 százaléka teljesen, további 47 százaléka inkább igen választ fogalmazott meg. A helyi adók mértékéről már csak 25 százalékuk vallja magát teljesen tájékozottnak, s további 43 százaléka inkább igen. A helyi adók bevallásának módját 31 százalékuk ismeri teljesen, s 36 százalékuk nyilatkozott úgy, pontosan tudja hol lehet elérni a helyi adórendeleteket. A szubjektív tájékozottságot vizsgálva összességében tehát a helyi adókkal kapcsolatban minden harmadik vállalkozás vezetője tekinthető jól tájékozottnak, s további kétötödök tartja magát valamennyire informáltkak.

Mennyire tartja magát tájékozottnak a helyi adókkal kapcsolatban az alábbiak tekintetében?

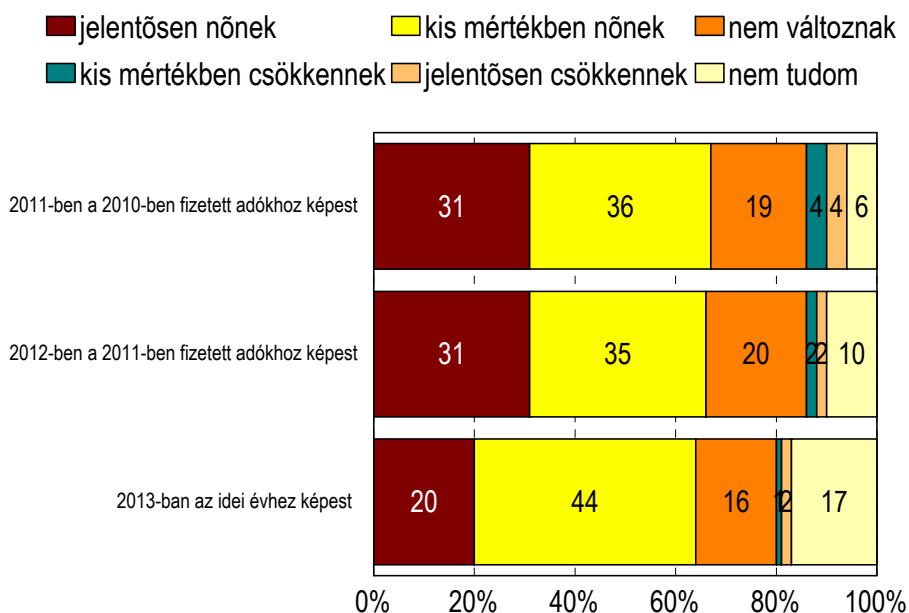

Adóterhek alakulása és vélt hatás

Az elmúlt években világos kormányzati stratégia lett központi adók átalakítása, ennek részeként számos új adónem bevezetését szenvedték el a Magyarországon működő vállalkozások. A helyi adóterhek alakulásában is érezhető egyfajta fokozott terhelés a vállalkozások körében, s a kutatási eredmények ezt pontosan alá is támasztják. Arra a kérdésre ugyanis, hogy mondja meg, hogyan alakultak vállalkozásnál a fizetendő helyi adóterhek 2011-ben a 2010-ben fizetett adókhoz képest a válaszolók kétharmada egyértelmű növekedésről számolt be, ezen belül egyharmaduk úgy nyilatkozott, hogy jelentős mértékben nőttek a helyi adóterhek. A 2012-es év vonatkozásában sem optimistábbak, azzal kapcsolatban, hogy mire számítanak a cégvezetők, a vállalkozásuknál a fizetendő helyi adóterhek 2012-ben a 2011-ben fizetett adókhoz képest hogyan alakulnak, szinte az előző évvel megegyező arányban nyilatkoztak további növekedésről, 36 százalékuk azt várja, hogy kis mértékben, 31

százalékuk pedig azt, hogy a jelentős mértékben nőnek a helyi adóterhek 2012-ben. Előretekintve is ugyanez a borús vélemény látható, arra a kérdésre, hogy a mire számítanak a vállalatvezetők, a vállalkozásnál a fizetendő helyi adóterhek 2013-ban az idei évhez képest hogyan alakulnak, 44 százalékuk kis mértékű még további emelkedést, 20 százalékuk pedig további jelentős szorítást vélelmeznek az adóprésem a helyi adók vonatkozásában.

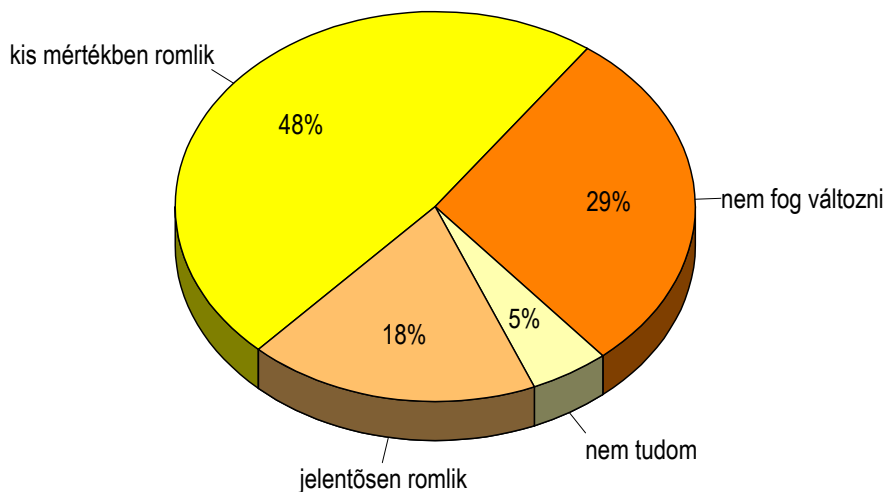
Hogyan alakultak/alkulnak vállalkozásnál a fizetendő helyi adóterhek...

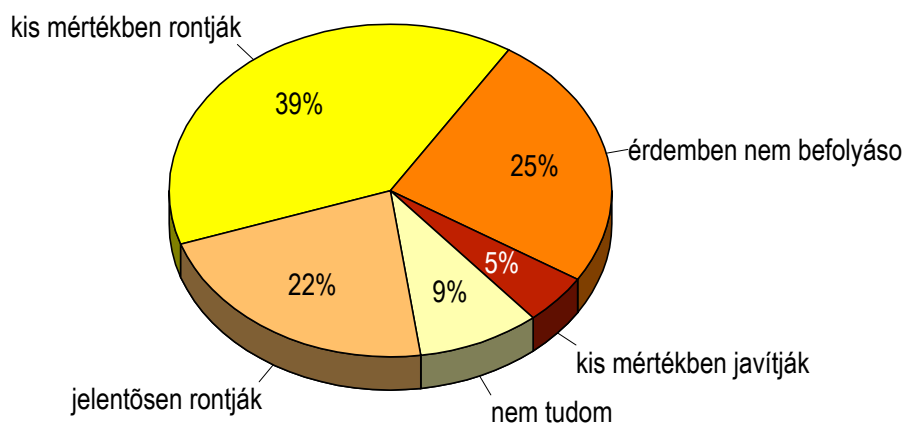
A helyi adóterhek alakulása hatással van a vállalkozások helyzetére éppen úgy, mint település gazdasági környezetének egészére valamint az emberek hangulatára. E tekintetben a most bevezetett helyi adók hatására tekintetében a helyi vállalkozások többsége úgy gondolja, hogy a saját vállalkozásának helyzete a most bevezetett helyi adók hatására kis mértékben romlik majd, 18 százalékuk jelentős romlástól tart. Azok aránya, akik úgy foglaltak állást, hogy a helyi adóknak várhatóan nem lesz hatásuk a vállalkozásukra kb. a működő vállalkozások egyharmadát teszik ki.

A bevezetett új adók Székesfehérvár versenyképességét – a válaszadó cégek vezetői szerint – inkább rontják, mint javítják, 25 százalékuk szerint érdemben nem befolyásolják. Azok aránya, akik úgy vélik ezek az új helyi adók hozzásegíthetik Székesfehérvárt a versenyképesség fokozásához a megkérdezettek körében 5 százalék volt, egytizedük nem tudott ebben a kérdésben állást foglalni, 39 százalékuk kis mértékű, 22 százalékuk pedig jelentős mértékű negatív hatástól tart.

Ön mit vár, a saját vállalkozásának helyzete a most bevezetett helyi adók hatására javul, romlik vagy nem változik?

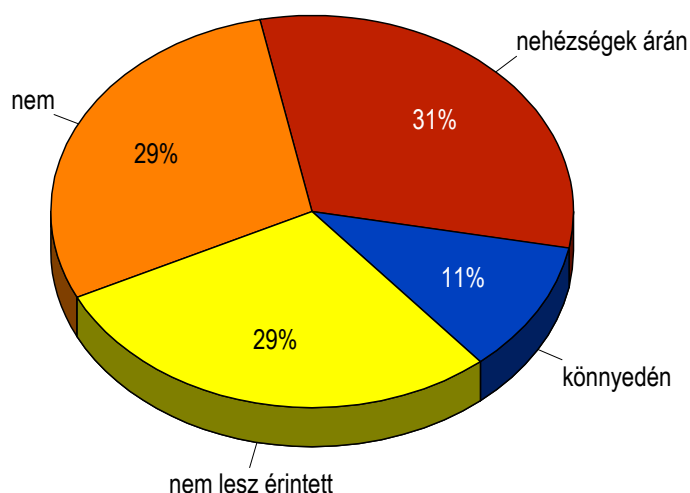
Véleménye szerint a bevezetett új adók mennyire befolyásolják Székesfehérvár versenyképességét?

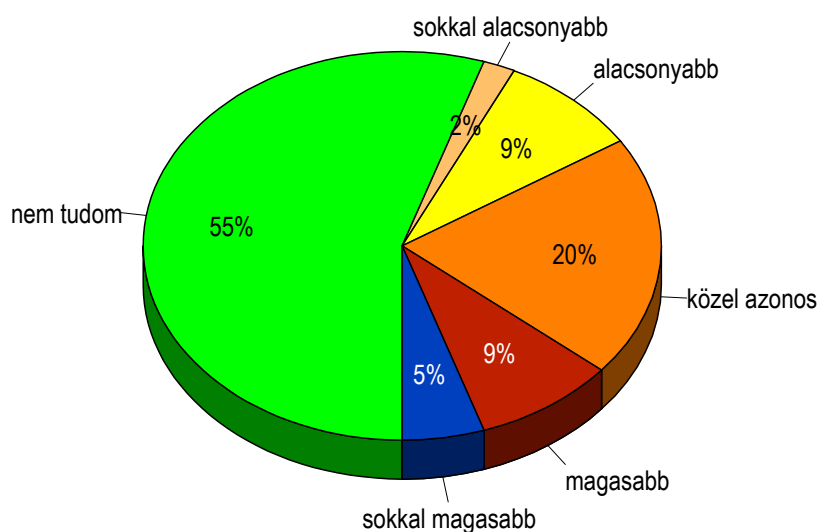
Az sem tűnik szerencsésnek a válaszadó vélemények alapján, hogy új adó bevezetésére évközben kerül sor, a vállalkozások közel harmada azt mondta ugyanis, hogy az üzleti tervét a helyi

adók időközbeni változásai miatt évközből korrigálni már nem tudja, 31 százalékuk valószínűleg képes lesz korrigálni, de csak nehézségek árán, s mindössze 11 százalékuk számára nem okoz ez problémát saját bevallásuk alapján. Azok, akik számolnak, hogy várhatóan nem lesznek érintettek a minta 9 százalékát teszik ki.

Tudja-e a vállalkozás korrigálni az üzleti tervét a helyi adók időközbeni változásai miatt?

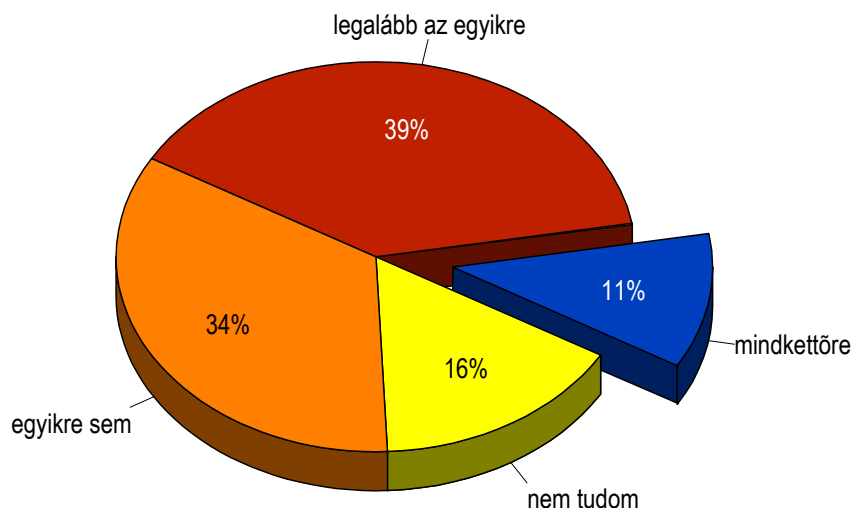
Mi a véleménye, Székesfehérváron az ingatlan és a telekadó mértéke más megyeszékhelyhez képest mekkora?

Ismert, hogy 2010 őszén a vállalkozások ígéretet kaptak arra, hogy Székesfehérváron nem kerül sor olyan új adók bevezetésére, mely a vállalkozók versenyképességét és eredményességét

ronthatják. Ennek értelmében a vállalkozók egyharmada nem is számított sem a 2011-ben bevezetett építményadóra, sem pedig 2012 nyarán a telekadóra. A közbizalom szintjéről sokat elárul ugyanakkor az, hogy a megkérdezettek egytizede a korábbi ígérek ellenére mindkét új adóra, 39 százaléka legalább az egyik új adóra számított.

Számított-e arra korábban, hogy 2011-ben építményadó, majd 2012-ben telekadó is bevezetésre kerül?

A helyi adók gazdaságfejlesztő szerepéről

Választási lehetőség esetén az megkérdezett vállalkozások vezetőinek fele inkább a helyi költségvetési befizetést részesítene előnyben, 16 százalékuk jobban bízik a központi költségvetési befizetésben. Ennek valószínűleg egyik oka, hogy a helyi adóbefizetések esetében könnyebben követhető a forrás felhasználás és jobban garantálható az átláthatóság is. Bár arra nincs mód, hogy ezen befizetéseket fejlesztési prioritások alapján címkézzék a vállalkozások, fontos visszacsatolás a döntéshozók számára, hogy a vállalkozások véleménye szerint az általuk befizetett helyi adónak milyen gazdaságfejlesztési célt kellene elsősorban szolgálni.

Arra a nyitott kérdésre, hogy van-e olyan városfejlesztési cél, amely megvalósításához szükségesnek és elfogadhatónak tartja a helyi adók kibővítésének a tényét, a válaszadók fele válaszolt, a válaszolók további 40 százaléka nem lát olyan városfejlesztési célt, amely szerintük indokolná a helyi adók bővítését, a többiek jellemzően a közlekedési infrastruktúra fejlesztését és a munkahelyteremtést említette elsősorban.

Tovább konkretizálva a kérdésfeltételt, a válaszokból az derült ki, hogy vállalkozások 43 százaléka szerint a vállalkozók által befizetett helyi adónak gazdaságfejlesztési célok közül elsősorban az infrastrukturális fejlesztést kellene szolgálnia, 25 százalékuk a munkahelyteremtésre költené ezeket

a forrásokat, 23 százalékuk pedig a vállalkozásbarát igazgatás kialakítására fordítaná az így szervezett helyi bevételeket.

Választási lehetőség esetén az Ön vállalkozása a központi vagy a helyi adó fajták fizetését részesítené inkább előnyben?

